

Exodus

Lekció: Jk. 4. 1-10
Textus: 2Móz. 5.1-6.1

2004. dec. 5.
Gazdagrét

„Álljatok ellen az ördögnek...”

Mózes elindult Midjából Egyiptomba, az úton életreszóló találkozása volt Istennel, majd pedig elkönyvelte első sikerét. Amint elmondta a rabszolgánépnek, hogyan találkozott az Úrral, aki megjelent neki az égő csipkebokorban, valamint hogy az Úr azért küldte el őt, hogy kiszabadítsa népét a fáraó hatalmából, a nép hitt neki, leborult az Úr előtt és imádta őt. Ami nemrég még elképzelhetetlen volt Mózes számára, az valóság lett: elfogadják, hogy ő az Isten küldötte, és hogy valóban vége a szolgaság idejének.

Mózes és Áron eufórikus hangulatban készülhetett tehát a fáraóval való találkozásra. Olyan nyilvánvaló, hogy velük van az Úr. Olyan csodálatosan zajlanak az események. Olyan meglepően könnyen jutottak túl az első próbatélelen. Ezek után bizonyos, hogy a fáraó enged Isten akaratának, megnyílnak a kapuk, lehullanak a szolgaság bilincsei. Az Úr a szabadító, aki megszabadítja népét.

De nem így történik. Sőt, mintha az egész küldetés megkérdőjeleződne. A küzdelem, a harc nem kerülhető meg. Erről tanít minket Isten a mai történetben.

I. Mózes és a fáraó: az első ütközet kudarca

Mózes és Áron, bemenne a fáraóhoz, prófétai módon szólítják meg Egyiptom királyát: „*Így szól az Úr, Izrael Istene: Bocsásd el népemet, hogy ünnepet szentelhessen nekem a pusztában!*”. Nem a maguk nevében jöttek, hanem az Úréban, akivel Mózes találkozott. Az Úr az, kinek számára élet-halál kérdés, hogy kiszabadítsa Izraelt, elsőszülött fiát az elnyomás szorításából. Az Úr nevében konfrontálódnak hát az elnyomóval, a kegyetlenség, a szolgaság, a nem emberhez méltó élet urával és megtestesítőjével. Az Úr ügyéről van szó, amiben ők csak eszközök.

A fáraó azonban nemvárt módon felel: „*Kicsoda az az Úr, hogy hallgassak a szavára és elbocsássam Izraelt? Nem ismerem az Urat, és nem bocsátom el Izraelt.*” Mit gondoltok, Mózes és Áron, miért engednék szavatoknak? Kik vagytok ti és kicsoda ez az Úr, akit itt nekem emlegettek? Miért kellene bármit is tennem? Még csak nem is hallottam róla... mérget vehettek rá, hogy nem engedem el Izraelt!

Hidegzuhany az Úr színe elől érkező lelkes követeknek! A fáraó gúnyos és kíméletlen. Nem ingott meg, nem nyíltak meg az ajtók, nem szabadul Izrael. Mózes és Áron kínos magyarázkodásba kezd: „*Találkoztunk a héberek Istenével.*” Az Úr, akit te nem ismersz, ó király, a héberek Istene. „*Hadd menjünk azért háromnapra útra a pusztába, hogy áldozzunk Istenünknek, az Úrnak, azért, hogy ne verjen meg bennünket dögvésszel vagy fegyverrel.*” A prófétai szót az alkudozás, a magyarázkodás, a taktikázás váltja fel. „Tudod, ó király, váratlanul találkoztunk az Úrral, és csak 3 napról van szó. És ha nem engedsz, megbüntet minket a mi Istenünk, és beláthatod, te is jobban jársz, ha három napi munka esik ki, mintha elveszted szolgádat dögvész vagy fegyver által.” A megroppant vezetők azonban már semmit nem érnek el. A fáraó határozott és egyértelmű: „Ennyi időtök van? Ennyire ráértetek? Azt gondoljátok, hogy bármire juthattok itt? Ünnepe és istentisztelet? Dolgozni kell ennek a sok mihaszna embernek, nem álmodozni, meg ünnepelni, meg lógni! El innen!”

Hatalmas pofon. Kaptunk egy küldetést, amikor Jézus Krisztust megismertük. Isten megáldott benne, hogy áldássá legyünk mások számára. Arra hívott, hogy képviseld őt, szolgálj őt, éld bele a világba szeretét és uralmát. És te elindultál. A Szentlélek által megragadva, az Úrral való találkozás után lelkesen elindultál, hogy követe légy. Szembeszálltál a fáraóval, amikor újult erővel kezdtél imádkozni valakiért, akit megkötöznek a gonosz erői. Hadat üzentél a hamisságnak, a

csalásnak a munkahelyeden, vagy segíteni akartál valakinek. Elhatároztad, hogy harcolsz a bűn és az ördög ellen, hogy másképpen legyenek a dolgok az otthonodban. „Így szól az Úr” – mondtad, de a fáraó visszaröhögött a képedbe: „Ki vagy te és ki a te Istened?” És nem mozdult semmi, egy tapodtat sem. Nem omlott össze az ellenség hatalma, nem engedte szabadon a foglyokat, sőt, gúnyosan nézett vissza rád: te tényleg azt gondoltad, hogy bármi megváltozik?

Mózes és Áron leforrázva vonulnak vissza. Az első ütközet abszolút kudarccal végződött.

II. A fáraó és Izrael: Az ellentámadás sikere

De nemcsak annyi történt, hogy a kicsivel előbb még oly lelkes követek megvert kutyaként kullogtak el Egyiptom királya elől. Nemcsak, hogy nem mozdult a fáraó egy szikrányit sem Izrael érdekében, de még ellentámadást is indított. És ha Mózes és Áron kudarcot vallott, az elnyomás ura annál sikeresebbnek bizonyult.

A fáraó „*még aznap*”, azaz haladéktalanul mozgásba hozza totalitáriánus elnyomó rendszerét. Hatalmas birodalmat irányít az, akinek a szemében az Úr – senki. Az elnyomó diktatúrák logikája szerint a legkisebb ellenállás jelére is azzal válaszol, hogy szorosabbra fogja halálos szorítását.

A parancs úgy szól a felügyelőknek, hogy ne adjanak többé szalmát a vályogot készítő hébereknek. Szedjék össze maguk, de mindeközben ugyanannyit termeljenek, mint korábban. Elvégre ha ráérnek ünnepekkel és istentisztelettel, meg hasonló hiábavalóságokkal foglalkozni, akkor nyilvánvaló, hogy lusták, valamint nincs elég dolguk. A pénz hatalma azt diktálja, hogy minden körülmények között teljesítsenek. Dolgozzanak éjjel és nappal, termeljenek profitot, de ne álljanak meg ünnepelni és főként ne akarják imádni a szabadság Istenét. A fáraó csak számokat lát, de életet nem akar.

A fáraó felügyelői veréssel kényszerítik Izrael felügyelőit, hogy azok hasonló módon kényszerítsék ki az előírt mennyiséget a népből. A héber felügyelők reménytelennek látják a helyzetet, ezért bemennek a fáraóhoz és arra kérik, hogy enyhítsen szorításán, de hiába. „...amikor a fáraótól kijöttek, találkoztak Mózesrel és Áronnal, akik ott álltak rájuk várakozva.” Úgy tűnik, Mózes és Áron is ettől a lépéstől várták az enyhülést. Ehelyett azonban a keserű vádaskodás szavait hallják: „Nézzen rátok az Úr, és ítéljen meg benneteket, mivel gyűlöletessé tettetek bennünket a fáraó és szolgálói előtt, és fegyvert adtak a kezükbe, hogy megöljenek bennünket!” Mózes és Áron az Úr nevében mentek be a fáraóhoz – és most az Úr ítéletét kérik rájuk Izrael felügyelői. Nyilvánvalóvá teszik, hogy Mózes és Áron hibáztak, amikor az Úr nevében szóltak. „Micsoda arrogancia, micsoda elvakultság! Tényleg azt hitték ezek, hogy az Úr küldte őket? Tényleg azt hitték, hogy szembeszállhatnak a fáraóval? Tényleg elhitték, hogy van szabadulás a rabszolgaságból? Micsoda álmodozók! És mit értek el? Rosszabb a helyzetünk, mint korábban! Gyűlöletessé lettünk a fáraó előtt.” És az Úrnak már csak annyi szerepet szánnak, hogy ítélje meg a bajkeverőket. Izrael népe megosztott és elkeseredett, minden reményét elvesztette. A fáraó ellentámadása sikeres volt.

Mózes pedig szívére veszi a vádakat, azaz hallgat a népre, és igazat ad nekik. Továbbadja a panaszt és így szól Istennek: „Uram, miért engedted, hogy rosszul bánjanak ezzel a néppel? Miért is küldtél ide engem?! Mert amióta bementem a fáraóhoz, hogy beszéljek vele a nevedben, rosszabb a sora ennek a népnek, te pedig semmit sem tettél néped megszabadításáért.”

Isten ellen fordultál és így panaszkodsz: Te hol vagy, Uram? Miért nem cselekedtél? Látod, hogy az ellenség győzött. Ha nem hallgatok rád, ha nem indulok el, ha nem megyek be a fáraóhoz, nem következett volna be a baj. De most minden rosszabb, mint bármikor korábban. A szabadulás távolabb van, mint mielőtt engedtem volna neked. Nézd meg, Uram, amióta harcolok érte, jobban iszik, mint korábban... Még ellenségesebb a hittel, mint azelőtt, hogy beszéltem volna vele... Amióta hittel imádkozom, egyre reménytelenebb a helyzet... Az életem átadtam Krisztusnak és a bajok nem szűnnek, csak sokasodnak... Te pedig semmit sem teszel, csak nézed, hogy mi történik.

Hát akkor miért csináljam tovább? Uram, megpróbáltam, hittem, lelkesedtem, szembeszálltam a fáraóval, az elnyomással, a gonosz hatalmával, de te nem voltál ott. Talán félreértettelek. Talán csak túl nagyot gondoltam. Talán csak az álmaim... A találkozás, az elhívás, a Szentlélek ereje, az imádságok – csak bebeszéltem magamnak? - És közben feladod. Feladtad, hogy az Urat képviseld, mert a gonosz szorítása nem engedett. Olyan, mint az áthatolhatatlan, törhetetlen üvegfal. Nem mozdul egy tapodtat sem. Sőt, megerősödik, az elnyomás hatalma csak kiterjed.

III. Istené a végső szó: „Álljatok ellen az ördögnek!”

„Akkor ezt mondta az Úr Mózesnek: Majd meglátod, mit cselekszem a fáraóval, mert erős kéz kényszeríti arra, hogy elbocsássa, erős kéz kényszeríti arra, hogy elűzze őket az országából.” Talán Mózes nem is várja, hogy Isten, aki nem tett eddig semmit, megszólaljon. Talán azt gondolta, itt a Midjában kezdődött kaland vége, befejeződtek a különös események. De az Úr megszólal, és válaszából kiderül, hogy szó sincs arról, hogy nem törődne a népével, vagy nem tudná, mi folyik ott. Sőt, azt sem lehet mondani, hogy az Úr eddig nem tett semmit. Isten munkája elkezdődött, ez azonban nem jelenti azt, hogy a fáraó azonnal elengedné Izrael fiait. A fáraó, az elnyomás és a profit hatalmának megtestesítője nem adja könnyen, ami az övé. A szabadítás még az Úr számára is küzdelemmel, harccal jár. Ebbe pedig beletartozik még az is, hogy a gonosz erői aktivizálódnak. De meg fogod látni, Mózes, Isten hatalmas erejét amellyel cselekszik a fáraóval. Igen, a helyzet most rosszabbnak *látszik*, mint eddig bármikor; de éppen ez a jele annak, hogy az Úr cselekszik és ezért az ellenség is mozgósította seregeit. Éppen ezért nem adhatod fel, és nem keseredhetsz el.

„Engedelmeskedjete az Istennek, de álljatok ellen az ördögnek és elfut tőletek.” – írja Jakab apostol. Az elnyomó visszaveri az első támadást és ellentámadásba lendül. Feladjuk? Elhiszed, hogy csak ennyi volt? Tényleg, csak képzelődtél és álmodoztál? Mit sem akar jobban az ördög, mint hogy úgy gondold, igen. Azt akarja elérni, hogy keserűen és csalódottan fordulj Isten ellen: Uram, nem tettél semmit és minden rosszabb, mint volt.

Gyülekezetünket Isten arra hívja, hogy tanuljunk meg ellenállni a gonosznak. Amint Isten Szentlelke egyre nyilvánvalóbban munkálkodik köztünk, úgy jönnek egyre erősebben a pofonok. Amint közeledik Jézus, hogy megérintsen és elhívjon magáénak, úgy élesedik a harc és az ellenállás többekben, akik közelednének hozzá. Fel kell ismernünk, hogy amennyiben Krisztushoz közeledünk, vagy már az övéi lettünk, a gonosz ellenfeleivé is váltunk. Különösen, ha az ő világosságát akarjuk megélni és továbbadni, mindent meg fog tenni azért, hogy ez ne történhessen meg. Vannak, akiknek házasságát támadja meg az ördög és végeláthatatlan vitákat gerjeszt. Ismerjük fel, hogy ki áll mindezek mögött és közös imádságban, megbocsátásban álljunk ellen munkájának. Vannak, akiknek régi kísértései támadnak fel elemi erővel. Lehet, hogy váratlan betegségek jelennek meg. Mindent megtesz a gonosz hatalma, hogy szorítását ne lazítsa, hogy emberek ne jöjjenek Istenhez, hogy a világosság ne terjedjen a világban. Nekünk pedig meg kell tanulnunk ellenállni a sötétség elnyomó, elcsüggesztő, megbénító erőinek. Amire Isten hívott, azt nem adjuk fel! Ahogy a Zsidókhoz írt levélben olvassuk: *„... mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.”* (Zsid. 10.39)

Ezért együtt szánjuk oda magunkat az Úr Jézus Krisztusnak, az ő elhívásának, szánjuk magunkat oda az imádságra, az igazság szólására, a jó cselekvésére, közösen határozzuk el, hogy nem adjuk fel, amire Isten hívott minket, vagy ha feladtuk, most újból elfogadjuk tőle – engedelmeskedjünk az Istennek és álljunk ellen az ördögnek, és elfut tőlünk. Ámen!